

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» щодо збільшення переліку підстав відшкодування шкоди (реєстр. № 3392 від 09 жовтня 2013 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики на засіданні 21 листопада 2013 року (протокол № 17) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» щодо збільшення переліку підстав відшкодування шкоди (реєстр. № 3392 від 09 жовтня 2013 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Вознюком Ю.В.

Згідно із пояснювальною запискою Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» та встановити, що відшкодуванню підлягає шкода, завдана громадянинуві внаслідок «незаконної бездіяльності слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, незаконного рішення слідчого, прокурора про зупинення досудового розслідування, про закриття кримінального провадження, про відмову у визнанні потерпілим». Право на відшкодування шкоди в такому разі настає у випадку встановлення описаних фактів слідчим суддею за результатами розгляду скарги.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням автора, сприятиме реалізації принципу відповідальності держави перед людиною, оскільки

збільшується перелік підстав відшкодування шкоди, заподіяної слідчим чи прокурором; посиленню захисту прав та інтересів фізичних осіб на стадії досудового провадження; стримуванню слідчих та прокурорів від прояву незаконної бездіяльності, а також від прийняття незаконних рішень.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 3 Основного Закону України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Згідно зі статтею 56 Конституції України кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Виключно законами України визначаються, зокрема, судоустрій, судочинство, організація і діяльність прокуратури, органів дізнання і слідства (пункт 14 частини першої статті 92 Конституції України).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» щодо збільшення переліку підстав відшкодування шкоди (реєстр. № 3392 від 09 жовтня 2013 року), поданий народним депутатом України Вознюком Ю.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

В.В. Писаренко